

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р1 61/2021
11.03.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Марине Милановић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., против тужених Јавног предузећа за стамбене услуге из Београда и Фабрике картона „Умка“ А.Д. из Београда, чији је пуномоћник Илија Дражић, адвокат из ...и умешача ББ из ..., ради утврђења, по предлогу тужиље за понављање другостепеног поступка окончаног пресудом Окружног суда у Београду Гж 13866/07 од 20.03.2008. године, одлучујући о сукобу стварне надлежности између Апелационог суда у Београду и Вишег суда у Београду, на седници одржаној 11.03.2021. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

За одлучивање о предлогу за понављање другостепеног поступка окончаног пресудом Окружног суда у Београду Гж 13866/07 од 20.03.2008. године, **СТВАРНО ЈЕ НАДЛЕЖАН** Апелациони суд у Београду.

О б р а з л о ж е њ е

Виши суд у Београду, решењем Гж 6505/18 од 21.02.2010. године, огласио се стварно ненадлежним за одлучивање о понављању другостепеног поступка окончаног пресудом Окружног суда у Београду Гж 13866/07 од 20.03.2008. године (став први изреке) и списе предмета уступио Апелационом суду у Београду као стварно и месно надлежном суду (став други изреке). У образложењу је указао, да, како тужила тражи понављање другостепеног поступка у парници у којој је донета пресуда од стране Окружног суда у Београду Гж 13866/07 од 20.03.2008. године и ради о спору ради утврђења станарског права на стану на основу ванбрачне заједнице, дакле, о стамбеном спору, применом одредби Закона о становању и Породичног закона, који у смислу одредбе члана 468. Закона о парничном поступку не представља спор мале вредности, то је на основу одредбе члана 17. став 1. Закона о парничном поступку, а у вези одредбе члана 24. став 1. тачка 3. Закона о уређењу судова и одредбе члана 4. став 1. тачка 1. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава, одлучио као у изреци.

Апелациони суд у Београду, није прихватио стварну надлежност, већ је уз допис Гж 6375/20 од 23.12.2020. године, списе предмета доставио Врховном касационом суду, ради одлучивања о сукобу стварне надлежности између судова исте врсте. У образложењу је указао, да, како се предлогом тужиље тражи понављање поступка ради доношења одлуке о дозвољености ревизије изјављене 22.05.2008. године, да се у

конкретној ситуацији разлози за понављање поступка не односе искључиво на поступак пред другостепеним судом, већ да је за одлучивање о предлогу за понављање поступка о дозвољености ревизије надлежан основни суд.

Врховни касациони суд је одлучујући о сукобу стварне надлежности на основу одредбе члана 23. став 1. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 125/04, 111/09, 36/11 и 53/13 – УС), који се у конкретној ситуацији примењује на основу одредбе члана 506. став 1. важећег Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС, 55/14, 87/18 и 18/20), а у вези одредбе члана 30. став 2. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр.116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11, 101/11, 101/13, 40/15, 106/15, 13/16, 108/16, 113/17, 65/18 - УС, 87/18 и 88/18-УС), утврдио да је за одлучивање о предлогу за понављање поступка, стварно надлежан Апелациони суд у Београду.

Други општински суд у Београду, пресудом П 6294/06 од 08.06.2007. године, одбио је тужбени захтев тужиле, којим је тражила да се утврди да је стекла станарско право на стану, ближе описаном у изреци пресуде, на основу ванбрачне – брачне заједнице са пок. ВВ, што би тужени били дужни да трпе да са тужилом у року од 15 дана од правноснажности пресуде закључе уговор о коришћењу стана, а уколико тужени са тужилом не закључи уговор, пресуда би имала снагу уговора о коришћењу стана (став први изреке). Одбио је као неоснован предлог за доношење привремене мере, којим је тражено да се забрани туженима располагање у смислу додељивања на коришћење трећем лицу предметног стана (став други изреке). Обавезао је тужилу да накнади туженом Фабрика картона „Умка“, трошкове поступка у износу 27.450,00 динара (став трећи изреке).

Окружни суд у Београду, пресудом Гж 13866/07 од 20.03.2008. године, одбио је као неосновану жалбу тужиле и потврдио пресуду Другог општинског суда у Београду П 6294/06 од 08.06.2007. године.

Врховни суд Србије, решењем Рев 2014/09 од 02.07.2009. године, одбацио је као недозвољену ревизију тужиле, изјављену против пресуде Окружног суда у Београду Гж 13866/07 од 20.03.2008. године.

Врховни касациони суд, решењем Рев 683/11 од 07.09.2011. године, одбацио је као недозвољен предлог за понављање поступка, окончаног пред Врховним судом Србије решењем Рев 2014/09 од 02.07.2009. године.

Тужилца је поднеском од 02.11.2011. године, предложила да првостепени суд спроведе поступак за понављање поступка у коме ће одлучити о дозвољености ревизије од 22.05.2008. године.

Први основни суд у Београду, решењем П 62180/2010 од 01.02.2019. године, одбацио је као недозвољен предлог за понављање поступка о дозвољености изјављене ревизије од 22.05.2008. године.

Тужилца је 02.03.2012. године поднела захтев за заштиту законитости, са предлогом да Врховни касациони суд исти усвоји као основан и решење Врховног суда Србије Рев 2014/09 од 02.07.2009. године и решење Врховног касационог суда Рев

683/11 од 07.09.2011. године укине и предмет додели једном од већа ради одлучивања о ревизији тужиле од 22.05.2008. године.

Виши суд у Зајечару, решењем Гж 476/13 од 15.04.2014. године, укинуо је решење Првог основног суда у Београду П 62180/2010 од 01.02.2012. године и предмет вратио првостепеном суду на поновни поступак.

Други основни суд у Београду, дана 01.06.2015. године одржао је рочиште поводом предлога за понављање поступка и после закључења истог донео одлуку да се списи предмета доставе Вишем суду у Београду ради одлучивања.

Одредбом члана 32. став 1. ЗПП је прописано да, ако се тужбеним захтевом тражи утврђење права својине или других стварних права на непокретностима, утврђење ништавости, поништај или раскид уговора, који има за предмет непокретност, вредност предмета спора се одређује према тржишној вредности непокретности или њеног дела. Одредбом става 2. овог члана, да, кад се спор води о постојању закупног односа, вредност се рачуна према једногодишњој закупнини, осим ако се ради о закупном односу закљученом на краће време.

Одредбом члана 468. ЗПП је прописано да, не сматрају се споровима мале вредности, спорови о непокретностима, спорови из радних односа и спорови због сметања државине.

Према томе, иако се у конкретној ситуацији тужбеним захтевом не тражи утврђење права својине или утврђење ништавости, поништај или раскид уговора, који има за предмет непокретност, већ утврђење станарског права, то се ради о спору у вези непокретности, због чега се не може сматрати спором мале вредности, у смислу члана 468. ЗПП.

Одредбом члана 427. ЗПП је прописано да, рочиште за расправљање о предлогу за понављање поступка држи се пред председником већа првостепеног суда, осим ако расправљање о предлогу није спојено са расправљањем о главној ствари.

Одредбом члана 429. став 1. да, ако се предлог за понављање поступка односи искључиво на поступак пред другостепеним судом, председник већа првостепеног суда ће по одржаном рочишту за расправљање, о предлогу за понављање поступка доставити том другостепеном суду ради доношења одлуке.

Како је у конкретној ситуацији поступак правноснажно окончан доношењем пресуде Окружног суда у Београду Гж 13866/07 од 20.03.2008. године, као другостепеног и после доношења Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 111/09, који је ступио на снагу 29.12.2009. године), понављање поступка је могуће само пред првостепеним и другостепеним судом, то је за доношење одлуке о предлогу тужиле за понављање поступка (у коме ће се поново одлучити о дозвољености ревизије од 22.05.2008. године, по поднеску тужиле од 02.11.2011. године), надлежан Апелациони суд у Београду, као другостепени суд, на основу одредбе члана 24. став 2. Закона о уређењу судова, при чему ће ценити да ли је понављање поступка могуће пред судом који одлучује о ванредним правним лековима, те да ли је о истом већ одлучено решењем Врховног касационог суда Рев 683/11 од 07.09.2011. године.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 23. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**